

linger her i Tinget af denne Sag udtalt, at han havde Følelsen af, at Sagen var bleven kvalt af lutter Velvillie. Det er ikke fri for, at denne Udtalelse er træffende. Men jeg er ikke sikker paa, at den ærede Ordfører for Forslagsstillerne er klar over, hvori dette ligger. De forskellige Ordførere for Socialdemokratiet kunne ikke frikendes for stadig at have taget Spørgsmaalet om Skolebespisning op forbundet med Spørgsmaalet om Velgørenheden. I endnu højere Grad og endnu skarpere, end jeg betonedede det under Behandlingen af Sagen om Enkerne og Børnene, vil jeg gøre opmærksom paa, at dette Moment: Godgørenhed, Velgørenhed, Vækkelse af Følsomhed o. s. v. i Behandlingen af en Sag om Skolebespisning lige saa vel som i Behandlingen af Sagen om Enker og Børn er til Skade for Forslagets Gang gennem Lovgivningsmagten. Det er et Standpunkt, som vi, hver Gang Lovgivningen beskæftiger sig med Forslag om Børn og næste Generation, bør forlade. Dernæst er det min Anskuelse, at alle Partier ere lige medskyldige i, at denne Sag er bleven til en Skolesag, først og fremmest. Den, der før mig repræsenterede Københavns 2den Valgkreds, Hr. H. L. Møller, har skarpest udtrykt det i en enkelt Sætning, idet han endog har udtalt sig saaledes, at denne Sag er en Skolesag og ikke nogen Bespisningssag, men alle Partier ere lige medskyldige deri, og jeg er ret overbevist om, at det er en af de Ting, der have gjort, at vi ikke ere komne ud af Stedet med dette Anliggende. Men da alle Partier ere medskyldige deri, at Sagen er bleven opfattet saaledes, betragter jeg det som haabløst at forsøge paa at komme tilbage derfra. Vi maa tage Sagen saaledes, som den nu foreligger, og vi maa behandle den videre som en Skolesag.

Naar man saa skal se, hvorledes det er muligt at komme over det døde Punkt, maa jeg sige, at der formentlig kun er een Udvej, og det er den at komme tilbage til Folketingets Vedtagelse ved tredje Behandling i 1899. Den Gang havde der staaet et kraftigt Slag mellem de demokratiske Partier, repræsenterede af det den Gang store Reformparti og Socialdemokratiet paa den ene Side, Højre og de daværende Moderate paa den anden Side. Behandlingen sluttede den 25. November 1899 med, at Reformpartiet og Socialdemokratiet i Forening stemte for Loven, medens de Moderate afholdt sig fra at stemme, og Højre stemte imod. Lovforslaget indeholdt kun 2 Paragraffer — udover Bestemmelsen om, hvornaar Loven skulde træde i Kraft —, men

dens § 2 indeholdt netop det, det kom an paa, nemlig, at Kommunalbestyrelsen kunde bevilge Udgifterne til Skolebespisning enten saaledes, at den selv arrangerede den, eller saaledes, at den ydede Støtte til private Foretagender. Det, der saa skete i 1902 under stor Modstand fra Socialdemokratiets Side, og som forringede Virkningen af det, man ønskede at gennemføre, var, at Retten for Kommunalbestyrelsen til at bevilge Udgifter, uden at der forelaa noget privat Velgørenhedsgrundlag, faldt bort. Vi maa tilbage igen til Folketingets Beslutning af 1899. Ikke at jeg mener, at den er fuldkommen — jeg tror, den maa fuldkommengøres ved den store, udmærkede og den Gang ganske uforudseelige Udvikling, som Hjælpekasserne have faaet, saaledes, at vi kombinere Hjælpekassernes Stilling med Kommunalbestyrelsernes Stilling. Men naar det sker, og vi saa gengive Kommunerne den Bevægelsesfrihed, som det var Folketingets Mening at skabe i 1899, men som de mistede definitivt i 1902, have vi et Udgangspunkt, fra hvilket vi kunne gaa ud, og hvorfra vi maaske kunne have Udsigt til at komme til en anden Behandling, hvor de forskellige Meninger kunne komme til at brydes.

Jeg har noget Haab om, at det vil kunne lykkes i Udvalget at naa dertil, fordi det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), som i 1902 var Kultusminister, udtalte, at han intet hellere ønskede end at faa Folketingets Beslutning af 1899 opretholdt. Det var kun, fordi han følte sig tvungen til det, at han gik over til det, der nu kom til at staa i Loven af 1902. Og Grunden, hvorfor det stod saaledes den Gang, var, at der kunde ventes en Del Modstand derimod, naturligvis fra Landstingets Side og af de Partier, som vare svagere repræsenterede henede, men stærkere oppe i Landstinget. Men siden da er der jo sket den store Fusion, den store Sammenslutning af alle Venstrepartier. Vi kunne vel sagtens ikke vente den Modstand mere mod Princippet, der var saa stærkt fremtrædende i 1899, naar vi nu vedtage Beslutningen. Den kan vel næsten komme op i Landstinget med — skulle vi sige — 100 Stemmer mod 13, maaske endog med 107 mod 6. Og i saa Tilfælde skulde jeg tro, at Landstinget ikke vilde gøre særlig stærk Modstand mod, at vi kom tilbage til det Princip, som det ærede Medlem fra Ringkøbing med saa stor Beklagelse var med til at forlade i 1902.

Dersom det kunde lykkes i Udvalget at komme den Vej ud, tilbage til det Grund-